

Tarentola mauritanica.

De Muurgekko (*Tarentola mauritanica*) in een gezelschapsterrarium

Yvonne van Hoof
Adigestraat 144
1946 ZK Beverwijk

Foto's:
B.L. Laurens.

INLEIDING

Hoewel er veel nadelen kunnen kleven aan een gezelschapsterrarium heb ik toch kunnen constateren dat, in mijn geval, verschillende dieren in mijn terrarium ogenschijnlijk goed gedijen. In mijn terrarium leven een paar Ruinehagedissen (*Podarcis sicula*), enkele paartjes Spaanse muurhagedissen (*Podarcis hispanica*), een aantal jonge Blauwkeelkielhagedissen (*Algyroides nigropunctatus*), een paartje daggekko's (*Phelsuma lineata*), vijf skinken (*Chalcides viridianus*), een paartje Ringnekslangetjes (*Diadophis punctatus*), een paartje Roodkeelanolissen (*Anolis carolinensis*) en Muurgekko's (*Tarentola mauritanica*). Het zijn twee

volwassen mannetjes, twee volwassen vrouwtjes en een jong vrouwtje. Alle soorten planten zich regelmatig voort.

BESCHRIJVING

De totale lengte van volwassen dieren bedraagt 12-16 cm. In tegenstelling tot veel andere hagedissen is de staart nauwelijks langer dan het lichaam. De Muurgekko is een wat plomp ogend dier met een afgeplat lichaam en een platte kop. De mannelijke dieren zijn te herkennen aan een bredere staartwortel, een forser lichaam, sporen aan de binnenzijde van de achterpoten en een grotere kop. De kleur van de dieren kan variëren van lichtbruin of lichtgrijs tot veel donkerder tinten. De dieren die ik

in september in het Massif des Maures in Zuid-Frankrijk heb gezien waren alle donkergrijs tot bijna zwart en vrij fors (16-18 cm lang). Dit kleurverschil komt mogelijk door de hogere temperatuur. De onderzijde van de dieren is vrij uniform van kleur: van crèmekleurig tot wit. De huid bestaat uit knobbelige schubben, maar voelt wel zacht aan. De tenen bezitten vrij grote, opvallende hechtschijven. Bij het klimmen op ruwe oppervlakten krullen de dieren hun tenen omhoog, naar ik aanneem om de hechtschijven te beschermen. Aan de derde en vierde teen zit een klein klauwtje. De ogen van de Muurgekko zijn groot en hebben bij daglicht een smalle, verticaal gevormde pupil. In het donker verbreden de pupillen zich en worden rond. Gekko's kunnen hun ogen niet sluiten en de dieren houden hun ogen vrij van stof en ander vuil met behulp van hun lange, vlezige tong.

HUISVESTING

Mijn dieren zijn ondergebracht in een voormalig aquarium van 170x70x60 cm (lxbxh). De achterwand bestaat uit een watervaste plaat triplex, met daar tegenaan dunne steenstrips. De steenstrips zijn niet alleen vlak aangebracht, maar ook over elkaar heen zodat er plateautjes ontstaan waarop de dieren kunnen zitten. Dit zorgt voor een vergroting van het leefoppervlak en ziet er levendiger uit. De steenstrips en de triplexplaat zijn bevestigd met siliconenkit. De achterwand is rondom extra afgedicht met siliconen, en is daarom krekeldicht. Op de bodem ligt schoongewassen duinzand. Door gedurende enige tijd in het alleen nog met zand gevulde terrarium een Vaponastrip te plaatsen zijn alle eventueel aanwezige mijten gedood. Tweederde van het oppervlak van de zandbodem wordt verwarmd door twee verwarmingskabels, eenderde van de bodem is dus onverwarmd. Op de over-

gang van verwarmde naar onverwarmde bodem schijnt een spot van 40 W. De spot kan in alle richtingen gedraaid worden. Boven op de bak rust een glazen plaat. Aan de voorzijde ligt daarop een TL-buis met helder wit licht, en aan de achterzijde een TL-buis met warmer licht. De resterende opening boven in de bak is afgedekt met drie houten raamwerken met gegalvaniseerd ijzergaas. Het geheel is voorzien van een kap met ronde gaten aan de zijkanten en achterkant voor de ventilatie. De ventilatie wordt nog verbeterd door een kleine ventilator. Het licht en de verwarming worden met schakelklokken geregeld. De spot en de bodemverwarming gaan gelijktijdig aan en uit. Tussen 8.00 en 9.00 uur 's morgens gaan ze aan en 's avonds tussen 18.00 en 19.00 uur uit. De inrichting van het terrarium bestaat verder uit diverse boomstronken en stammen, een bromelia, een klimplant (*Cissus*) en een aantal vetplanten. De planten staan in plastic potjes zonder afvoer voor water. Een flink aantal platte stenen die gevarieerd zijn gestapeld, wat in stukken gebroken zwarte dakpannen en een paar gekrulde stukken boomschors zorgen voor voldoende schuilmogelijkheden voor alle dieren.

TEMPERATUUR EN VOCHTIGHEID

Overdag is de temperatuur in het gedeelte met bodemverwarming ongeveer 26° C, in het onverwarmde gedeelte 22° C. 's Nachts is juist de temperatuur in het deel met (uitgeschakelde) bodemverwarming lager namelijk 16° C en in het deel zonder bodemverwarming 19° C. Deze temperaturen zijn gemeten aan beide zijkanten van de bak in het zomerseizoen. In de winterperiode (winterrust) is de bodemverwarming uit en het licht wordt teruggebracht tot alleen het daglicht en de achterste TL-buis. De TL-buis wordt geschakeld aan de hand

van de daglengte buiten. De relatieve luchtvochtigheid is meestal 50-60%. Na het sproeien van de planten loopt deze iets op, maar door de ventilator komt de luchtvochtigheid snel weer op het gemiddelde niveau.

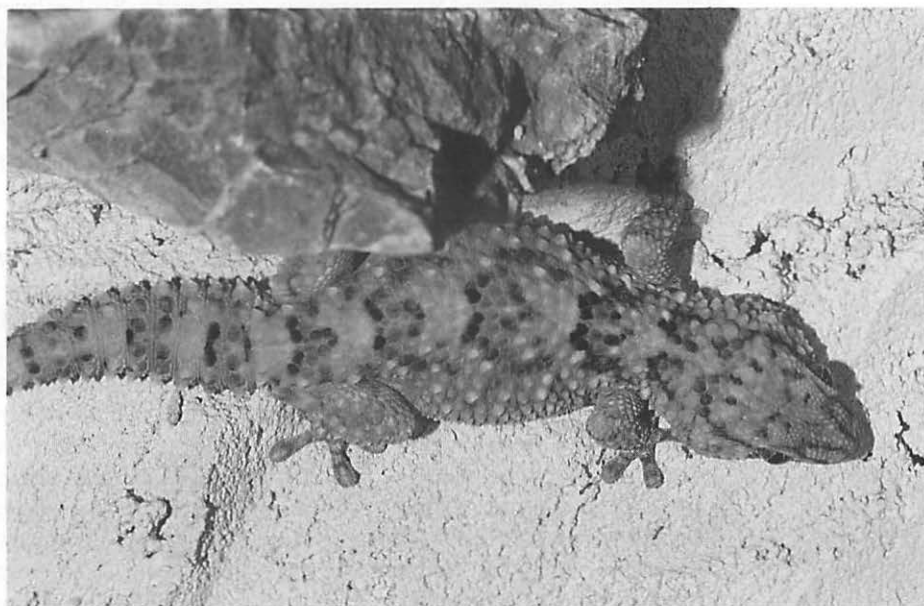
VOEDSEL

De gekko's zijn niet kieskeurig. Krekels, bestrooid met Gistocal, zijn favoriet, maar ze eten ook spinnen, vliegen, meelwormen en buffalowormpjes. In het drinkwater is melkzure kalk (calciumlactaat) en Nektonrep opgelost (van allebei vijf afgestreken erbij geleverde, maatlepeltjes op een liter water). Verder staat altijd een bakje Roosvicee vruchtenmix in het terrarium.

GEDRAG

Over het algemeen zijn de Muurgekko's bij mij zeer verdraagzaam ten opzichte van elkaar en tegenover de andere hagedissen in het terrarium. Beide mannetjes hebben duidelijk een eigen territorium en wagen zich niet snel op het gebied van de ander. Gebeurt dit toch, dan

gaan de dieren hoog op de poten staan en maken een dreigend, schel piepend geluid. Een van de twee gaat er dan gewoonlijk snel vandoor. Heel af en toe zie ik dit gedrag ook wel tegenover andere hagedissen, maar dat is echt een uitzondering. Beide mannetjes kunnen zich wel samen onder de spot zitten opwarmen, maar dan wel ieder op zijn eigen plek, ieder aan een kant van een steen. De vrouwtjes doen dit niet. Ik wil wel opmerken dat beide mannetjes gelijktijdig in het terrarium zijn geplaatst, dit in tegenstelling tot de vrouwtjes. Overdag vind ik de dieren voornamelijk onder stenen, tussen houtstronken en vooral onder de stenen die onder de spot liggen. 's Morgens is er sprake van een opwarmperiode en zijn alle dieren ook in de buurt van de spot te vinden. Overdag lopen ze regelmatig door de bak, van de ene naar de andere schuilplaats. Bij het invallen van de schemer bij het uitschakelen van de voorste TL-buis en de spot, komen de dieren vrijwel meteen te voorschijn. Ze eten en drinken hoofdzakelijk op dit tijdstip. Na de

winterrust, bij mij van half september tot half januari, is er duidelijk paargedrag te zien. Tijdens de winterrust (temperatuur 8-10° C 's nachts en 12-15° C overdag) zijn de dieren niet of nauwelijks te zien, maar na het weer inschakelen van licht en verwarming komen ze al snel te voorschijn. De femoraalporiën van de mannetjes groeien uit tot een soort franje. De mannetjes zoeken duidelijk toenadering tot de vrouwtjes. Het paargedrag is als volgt. De gekko's gaan met de koppen langs elkaar en kronkelen heel voorzichtig een beetje over elkaar heen. Hierbij maken ze een soort klokkende geluiden. Ik vermoed dat zowel mannetjes als vrouwtjes geluid maken, omdat het ene geluid soms harder en zwaarder klinkt, terwijl het andere zachter en helderder van klank is. Bij een zelfde mannetje heb ik dat geluid maken tweemaal gezien. De kop van het dier gaat iets heen en weer en de keel en het lichaam zetten iets op. Meestal hoor je het geluid wel, maar zitten de dieren onder stenen of tussen houtblokken. Paringen van de gekko's zag ik overdag, 's avonds en 's nachts, maar ze duren zo kort, dat ze zelfs met een fototoestel in de aanslag niet zijn vast te leggen. De paring lijkt alleen te bestaan uit een soort wrijving van de gehele achterlichamen langs elkaar en is dan na een paar seconden afgelopen. De tijd tussen de paring en het leggen van de eieren is 14-15 dagen. Mijn gekko's leggen steeds een vrijwel rond ei met een doorsnede van 10-12 mm. Ze leggen de eieren bijna altijd op dezelfde plaats in het terrarium in het droge zand nabij een verwarmingskabel. Heel frappant is dat het eieren leggen altijd plaatsvindt tussen 21.00 en 24.00 uur. Per jaar produceert een volwassen vrouwtje vijf tot zes legsels. Als ze de eieren gelegd heeft, vaak zo'n twee uur werk, zet ik de eieren in een bakje met droog zand in

een broedstoof bij een temperatuur van ongeveer 28° C. Na ongeveer anderhalve week wordt het groeiende embryo als gekleurd vlekje zichtbaar. De eerste eieren in het seizoen komen het snelst uit (55-66 dagen), de laatste eieren langzamer (62-68 dagen).

OPKWEKEN VAN DE JONGEN

Nooit hadden de jongen moeite om uit het ei te komen. Ze zijn 3½-4 cm lang. Slechts eenmaal is een misvormd jong uit een ei gekomen met een veel te grote kop, een mager lijfje en sprietige pootjes. Het diertje at nauwelijks en ging na dertien dagen dood. De jonge gekko's worden ondergebracht in een opkweekbak van 40x40x40 cm. De inrichting bestaat uit zand op de bodem en verder een boomstronk, wat potscherven en een vetplant. Een spot van 40 W verwarmt het geheel. Al na een dag jagen de dieren met veel animo op fruitvliegen en de kleinste maat, met Gistocal bestrooide, krekels. Bij de jonge dieren gaat het eten eigenlijk de hele dag door en de groei van de diertjes is zeer voorspoedig. Het drinkwater heeft dezelfde samenstelling als bij de volwassen dieren. Als de dieren iets groter zijn, eten ze ook kleine spinnetjes, grotere vliegjes en buffalowormpjes. De dieren die vroeg in het seizoen worden geboren, zijn onder deze omstandigheden een seizoen later geslachtsrijp. Van de later geboren dieren ben ik daar niet zeker van.

TARENTOLA MAURITANICA IN A TERRARIUM

The Moorish gekko, living in a terrarium together with *Algyroides nigropunctatus*, *Chalcides viridianus*, *Phelsuma lineata*, *Anolis carolinensis* and *Diadophis punctatus*, breeds every year. The animals hibernate at temperatures of 8-10° C at night and 12-15° C in the daytime. In the active period in summer these temperatures are between 16° C and 26° C. The daylength is varied according to the natural variation in daylight in the Netherlands.